

Od mały zielonych ludzików do wielkich zielonych galaktyk

Siedem miliardów ludzi razem z Tobą zamieszkuje naszą planetę. Ludzie ci są w różnym wieku, są różnych rozmiarów i mają różny kolor skóry. W kosmosie zaś znajduje się przynajmniej milion razy więcej galaktyk niż jest ludzi na Ziemi! One też występują w wielu różnych odmianach.

Całkiem niedawno, do listy różnorodności dodano nowy rodzaj galaktyk. Nowo odkryte galaktyki są większe i jaśniejsze niż wszystko inne we Wszechświecie i gdyby to nie było wystarczająco interesujące, to świecą one jasnym zielonym światłem! To właśnie to spowodowało, że astronomowie nazwali je 'zielonymi fasolkami' (spójrz na małą zieloną kropkę umiejscowioną w środku powyższego zdjęcia - swoim kształtem przypomina on właśnie zieloną fasolkę).

Nowo odkryte galaktyki należą do najrzadziej występujących obiektów we Wszechświecie. Uważamy, że świecą one tak jasno, ponieważ w ich środku schowana jest czarna dziura. Czarna dziura to bardzo mały obiekt o bardzo wielkim oddziaływaniu grawitacyjnym. Wszystko co za bardzo zbliży się do czarnej dziury zostanie przez nią wciągnięte i już nigdy więcej tego nie ujrzymy. Najprawdopodobniej w centrum każdej galaktyki czai się właśnie taki potwór, włączając w to i naszą Galaktykę, Drogę Mleczną!

W czasie kiedy czarna dziura pochłania znajdująca się w jej najbliższym otoczeniu materię, trochę dalej wokół niej tworzy się dysk. Jeśli chciałbyś wyobrazić sobie jak taki układ wygląda, to przywołaj w swojej pamięci obraz wody spływającej do odpływu w zlewie. Dysk kręcąc się staje się coraz bardziej gorący, co powoduje że wysiewca on duże ilości jasnego promieniowania. W ten właśnie sposób czarne dziury rozświetlają centra galaktyk. Jednak w przypadku 'zielonych fasolek', świeci cała galaktyka!

COOL FACT

Wśród galaktyk znaleźć można nie tylko 'zielone fasolki', ale również 'zielony groszek'. Te ostatnie zostały tak nazwane, ponieważ wyglądają dokładnie tak jak zielony groszek (spójrz na to zdjęcie). Te małe galaktyki są znacznie mniejsze niż te podobne do 'zielonych fasolek', a swój jasno zielony blask zawdzięczają wszystkim gwiazdom, które w nich mieszkają!

